

Befejeződött a marxizmus—leninizmus esti egyetem tudományos ülészsaka

Az üzemi bizottságok szerepe a tanácskozás napirendjén

Tegnap befejeződött a Csongrád megyei marxizmus—leninizmus esti egyetem fennállásának 10. évfordulója alkalmából rendezett háromnapos tudományos ülészsaka. Az utolsó napon az **üzemi bizottságok szerepéről, jelentőségéről** tanácskoztak a résztvevők. A munkásmozgalom története tanácskozásának előadását tartott dr. Rácz János egyetemi adjunktus **Az üzemi bizottságok szerepe a magyar népi demokratikus forradalom kibontakozásában** címmel.

Az ülészsak befejezése után dr. Rácz János az alábbiakban foglalta össze a téma megvitatásának legfontosabb eredményeit.

— Az üzemi bizottságok — mondotta — a munkásmozgalom **öntevékeny szervei** voltak, tevékenységükben a munkásosztálynak a nemzet szükségleteit felismerő törekvései valósultak meg. Ezzel kapcsolatban csak arra emlékeztetek, milyen nagy szerepük volt annak idején a romok eltakarításában, a termelés megindításában. Magasfokú **forradalmi lelkesedés** nyilvánult meg az üzemi bizottságok munkájában.

— Az első üzemi bizottság 1944 október 20-án Strack Ádám vezetésével Szegeden alakult meg a kenderfonógyárban. Szeged volt akkor a forradalom kiindulásának fővárosa. Nemcsak a hírhedt ellenforradalmi „szegedi gondolat” indult ki tehát városunkból!

— Az üzemi bizottságok — a munkásságnak ezek az öntevékeny szervei — Szegeden is és később az ország más helyein is — a **kommunista párt politikájának egyik fontos bázisa voltak**. Létrejöttüket is a párt kezdeményezte, még a háború idején, a fasizmus és a háború elleni harc, a népi ellenállás szerepét szánva nekik. Az üzemi bizottságok azonban a felszabadított országrészekben **ennél tovább mentek**. Elére álltak az üzemeknek, megindították a termelést, megvalósították a töke korlátozását az alulról kiinduló munkásellenőrzés bevezetésével. **Tevékenységük kezdetől fogva a szocialista forradalom kibontakozásának irányába hatott**, a lerombolt ország újjáépítésének nélkülözhetetlen eszközeivé váltak, s a munkásosztály vezető szerepét gyakorlatilag valósították meg.

— A kommunista párt támogatja az üzemi bizottságokat. S egészen addig, amíg

a párt támaszkodott erre az öntevékenységre, aktivitásra, tehát a munkásosztály kezdeményező erejére, addig a párt politikája **szilárd támogatásra talált**. Sajnos, 1946 közepétől egyre inkább lemondunk ezekről a szervekről, s az üzemi bizottságok a nemzeti bizottságokkal együtt lassankint vesztek jelentőségükből.

— Az üzemi bizottságok az üzemi demokrácia fontos szervei voltak. Az üzemi demokrácia további szélesítése ma is nélkülözhetetlen feltétele előrehaladásunknak. Ebben azok a tapasztalatok, amelyek az üzemi bizottságok munkájából leszűrhetők, bizonyosan nagyon hasznosak.

Dr. Rácz János előadásához elhangzott korreferátumok értékes szegedi anyaggal egészítették ki a témát.

Dr. Fehér István egyetemi adjunktus referátumában a munkásosztály szervezeti állapothoz adott fontos adatokat. **Sárközi István** adjunktus korreferátuma a Csongrád megyei népfelépítő politikájának kérdéseit tárgyalta. Tanulságos és figyelemre méltó hozzászólása volt **Oltvai Ferencnek**, a városi levéltár vezetőjének, aki a háború utáni szegedi közgazdasági kialakulását rajzolta meg, valamint **Kanyó Ferencnek**, a Felsőfokú Vasútforgalmi Technikum tanárának, aki a forradalmi helyzet magyarországi fejlődését ismertette.

Tovább növekszik a papíripar termelése

Pénteken ülést tartott a séget a tervezett 2,6 százalékkal helyett mintegy 5—5,5 százalékkal növelték, s ez hozzájárult a tervek túlteljesítéséhez, a termelés költségeinek csökkentéséhez. A nyomdaipar a rendelkezésre bocsátott 30 millió forint beruházási összeget felhasználta és a tervezett beruházásait megvalósította. A könyvkiadók 2220 művet, több mint 33 millió példányban bocsátottak közre, a tanönyvkiadó gondozásában 6999 féle tankönyv több mint 16 millió példányban jelent meg.

1966-ban a papíripar az ideinél kilenc százalékkal többet kíván termelni és előreláthatólag 183 000—184 000 tonna papírt kell előállítania. A termelés növelését a meglévő gépek jobb kihasználásán kívül elősegíti, hogy üzembe lép a csepeli új VI-os számú gép, a dunaújvárosi I-es gép és a szolnoki IV-es gépsor. Megkezdődik a Lábatlanon épülő újabb nagy papírgyár építésének előkészülete is.

A tanácskozáson megvitaták, hogy a szakszervezetek hogyan működjenek közre a jövő évi terv sikeres végrehajtásáért. (MTI)

Válaszol az illetékes

Halott fénycsövek

A Dél-Magyarország november 23-i számában „Halott fénycsövek” címmel cikket közölt a város közvilágítási hibáiról. Erre érkezett most válasz a Dél-magyarországi Áramszolgáltató Vállalattól.

„A cikkben írott hibák a valóságnak megfelelnek, de ezek okait nem a szabadtéri játékok befejezése idézte elő. A téli időjárás kihat a fénycső-berendezések működésére. Az átlagosnál több hiba fokozottabb és gyorsabb javítást igényelne. A többletfeladat elvégzésére azonban nem álltak rendelkezésre a szükséges feltételek. Létras gépkocsink másfél hónapig javítás miatt nem üzemelt, a pótlásként használt emberi erővel vontatott létra nem termelékeny, több embert viszont létszámbány miatt nem tudunk alkalmazni.

A neoncsövek javítását feltétlenül meggyorsítja a héten elkészült létras gépkocsink üzembe állítása. Így biztosítani tudjuk majd a neoncsövek rendszeres üzemelését, a hibák gyors megszüntetését.

Hörömpő József
főmérnök

Juhász Gyula a forradalmakban

Vita az egyetemen Péter László könyvéről

A József Attila Tudományegyetem Bölcsészettudományi Karának II. Magyar Irodalomtörténeti Intézete és a Magyar Írók Szövetségének Dél-Magyarországi Csoportja csütörtökön délután az Ady téri egyetemi épületben, szegedi irodalomtörténészek és helytörténészek kutatók részvételével vitát rendezett dr. Péter László **Juhász Gyula a forradalmakban** című könyvéről. Dr. Tamás Attila tanácskezelő docens megnyitó szavai után dr. Kiss Ferenc, a Magyar Tudományos Akadémia Irodalomtörténeti Intézetének munkatársa tartott vitaindító előadást.

Bevezetésül rámutatott arra, hogy Péter László könyvének legnagyobb eredménye, hogy leszámol a Juhász Gyulát ellentmondásoktól mentes, kommunista költőnek tartó irodalomtörténeti legendákkal, ugyanakkor azokkal is, melyek mereven és történeti-ellenül bolshevik mércét állítanak Juhász és kortársainak emberi tartása és költészete elé; **árnyalt, összetett képet ad Juhász két esztendőben, 1918 és 19-ben elért világnézeti és költői fejlődéséről**. Péter László legjelesebb érdemei: a sebezhetetlen filológiai tudás, a külső és belső mozzanatok egységbe látása; könyve munkásmozgalom és várostörténeti szempontból is egyedülálló, forrásértékű alkotás. A filológiai bölcsesség ellenőrző szigora örökös igazságainak helyes-

sége fölött, eredményei a tanulmány természetesen keretein túlmutatnak, értelmezően hatnak az egész életmű vonatkozásában is. Juhász Gyula — mint dr. Kiss Ferenc rámutatott — **átmeneti jelenség** a magyar irodalomban; már nem polgár, de még nem proletár, plebejus radikalista, a polgárnál eszméileg fejlettebb, a proletárnál következetlenebb. Nem rendeli alá magát munkásmozgalmi pártterveknek, de alkalomadtán azonosulni tud eszmékkel, anélkül, hogy erőszakot követne el önmagával szemben. Péter László érdeme, hogy ezt a viselkedést árnyaltan, összetetten mutatja be, noha nem ad feleletet arra, hogy milyen érzelmi energiákat szabadít fel az eszmei tisztulás Juhásznál, embersége milyen rétegeit mozgatja, nem tudja elég meggyőzően az esztétika szférájában a politikai elmozdulás mozzanatait megragadni, néhol indokolatlanul tartózkodik az általa felismert igazságok kellő exponálásáról.

A vitaindító előadást követően vitában felszólt dr. Tamás Attila, dr. Iliá Mihály, dr. Krajčík András, dr. Vörösmarty László, az egyetem Irodalomtörténeti Intézetének irodalomtörténész oktatói, dr. Csongor Győző muzeológus, dr. Oltvai Ferenc levéltárvezető és dr. Csaplár Ferenc tanár.

Rámutattak arra, hogy Juhász lírája 1918—19-ben nem változott generálisan, a költő munkássága az eseményes, fordulatok időszakban a közéleti ténykedés: elsősorban a publicisztika területe felé tolik el, tehát Juhász 1918—19-es írói termésének javát mennyiségileg és talán minőségileg is a publicisztika jelenti, az ekkor megszületett verseken is érezhető sok

esetben valami retorikus íz. Ezért indokolt Péter László **könyvének a publicisztikai írások elemzésének irányába tendáló szerkesztése**, bár néhol bőven esztétikai elemzésekre, ezekből újabb következtetések levonására lett volna még lehetőség. 1918—19 élményei — mivel Juhász emlékező, az élményeket lassan érlelő alkotó — csak évek múltán, 1923—25-ben eredményeznek eszmei és művészi szempontból egyaránt jelentős lírát, melyben az egyéni tragikus sors és a közösség szorongó életérzése összeforr, együtt jelentkezik. Juhász csak másodforrásokból ismerkedhetett a marxizmussal, marxista műveltséggel az ő esetében nem beszélhetünk. A szocializmushoz való viszonyát nem történetfilozófia meggyőződés, hanem elsősorban változókéony **érzelmi elemek** jellemezték, Juhász a szocializmusban remélte megvalósulni azokat az eszményeket, melyeket már szellemi eszmélése óta magáénak tartott több kevesebb következetességgel vallott és hirdetett is: a tolsztoji emberszeretet, a biblikus-keresztényi testvériséget, az igazságosságot, a szenvedők és nélkülözők megváltását.

A hozzászólók közül néhányan a **könyv filológiai apparátusát sok helyütt aránytalanul** találták, ám ugyanakkor arra is hivatkoztak, hogy a **történelmi légkör sikerült felidézése életszerű írói portré megrajzolását tette lehetővé**.

Befejezésül Péter László felelt a vitázók megjegyzéseire, s összefoglalta a könyv eredményeit kiegészítő, gazdagító, módszerét különös alaposággal és szenvedélyteliséggel is a publicisztika jelenti, az ekkor megszületett verseken is érezhető sok

Cs. F.

Holnap új állomáshelyükről indulnak a helyi buszjáratok

Szegeden a távolsági autóbuzsok — mint ismeretes — a Marx téri új pályaudvarról indulnak és oda is érkeznek. Holnap, vasárnap hajnalról kezdve a helyi járatú autóbuzsok is a Marx tér környéki új állomáshelyükről indulnak, s oda is érkeznek. Megszűnik tehát az autóbuzsok helyi járatainak állomása az Anna-forrásnál. A helyi forgalomban egy nap alatt a távolsági buszok pályaudvarának környékén kialakított négy állomáshelyükről 720 helyi járatú autóbuzsok érkezik és indul. A Mikszáth Kálmán utcában, az utca Marx tér felőli részén négy vonal járatainak az indulási, illetve érkezési helye van. Innen indulnak a buszok az újszegedi vasútállomásra és vissza. Gyálra, Gyálra és Hattyastelepre, az újszegedi szövőgyárhoz, a Hatházakhoz és vissza, továbbá Mihálytelekre és vissza. A Mérey utca ugyan csak Marx tér felőli részén három buszvonallal állomáshelyre kap helyet. Innen indulnak az autóbuzsok Petőfitelepre és vissza, az Odessza városnegyedbe és vissza, továbbá a falemezgyárhoz, gumigyár-

hoz, a halgazdasághoz és vissza.

A Párizsi körúton a Marx téri távolsági buszpályaudvarral szemben a helyi járatok két buszvonalanak az állomását helyezték el. Innen indul a busz Szőregre és vissza, továbbá a Köröltésig, a Múzsaki Nagykereskedelmi Vállalat épületéig és onnan szállítja a város központjába az utasokat. A Párizsi körúton a Mikszáth Kálmán és a Mérey utca közötti leállósávról négy helyi járat gépkocsijal indulnak. Erről az állomástól ugyan csak ingajáratban közlekednek a buszok a Csongrádi sugárúthoz és az Óthalmi úthoz, Tápéra, Újszegedre a Tanács utcáig, valamint negyedik járatként Béketelepre.

Az Autóközlekedési Vállalat a helyi járatú autóbuzsok menetrendjét már korábban a lakosság rendelkezésére bocsátotta, s ez most is kapható. A menetrendnek kívül a helyi buszok utasainak az Autóközlekedési Vállalat közel 5 ezer rajtot is kiadott, amelyen a járatok kocsiallásrendjét tüntették fel.

Halászlérekord

A Szegedi Konzervgyárban rekorderedménnyel véget ért a halászlé készítése. A csúcseredmény azt jelenti, hogy a tervezett mennyiségnek több mint a kétszeresét, vagyis egymillió négyszázezer, félkilós dobozt töltöttek meg a hirneves szegedi ételkülönlegességgel.

Nem tartanak attól, hogy a terven felüli mennyiség raktáron marad. A gyárnak ezt a specialitását ugyanis rövid idő alatt megkedvelték a hazai és külföldi fogyasztók, s mind nagyobb iránta az érdeklődés.

Külföldön leginkább Csehszlovákiában kedvelik az üzemnek ezt a készítményt, oda szállítanak legtöbbször be. A halászlé után most a zakuszkaidény következik a konzervgyárban.

Szegedi Textilművek keres azonnali belépésére **esztergályos, lakatos, láng- és villanyhegesztő, asztalos szakmunkásokat, betanuló munkakörbe női munkavállalókat, valamint férfi segédmunkásokat** jelentkezni lehet a Textilművek személyzeti osztályán. xS. 18878

Beköszöntött a „téli magvetés” a falvakon

Mielőtt beköszöntött a tél, a parasztságak hagyományos „iskola-szezonja”, a Földművelésügyi Minisztérium újabb szakkönyvekkel, brosurákkal, tájékoztatókkal segíti a szövetkezeti gazdák továbbképzését a szakszerű, nagyüzemi gazdálkodásban.

A MEZŐGAZDASÁGI KUTATÁSOK 1964. ÉVI FŐBB EREDMÉNYEI

Vaskos könyvbe gyűjtötték a legkiválóbb kutatók tanulmányait. A szerzők a növénytermesztés, kertészet, növényvédelem, állattenyésztés és állategészségügy témaköréből negyvenöt problémát — több éves megfigyeléseik, kísérleteik és kutatásaik legfrissebb gyümölcseit ajánlják a termelőknél. Az előszóban hangsúlyozott nemes szándék vezérelte: „arra törekedtünk, hogy segítséget nyújtsunk a termelő üzemeknek a nagyobb terméseredmények, a jobb minőségű mezőgazdasági termények biztosításához, a gazdálkodás eredményességének növeléséhez.”

Minden téma érdekes, mondhatni: izgalmas a szakemberek számára. A homokos gazdálkodó szegedi járási tsz gazdák több, sajátságosan nekik írott tudományos kísérleti eredményekkel gazdagodhatnak e könyvből. A dél-alföldi homoki tarlóburonyja termesztés, a homoktalajok mélyműveléssel egybekapcsolt műtrágyázása, vagy a homoktalaj-javítás gyakorlati módszere, továbbá a „Szedőszökök alkalmazása az ősziarack szedésénél”, vagy „Az ültetési időpont hatása a korai szabadföldi paprika termesztésére”, — mind olyan tudományos, egyben gyakorlati jellegű tanulmányok, melyeknek ismerete és alkalmazása gazdagabbá teszi a földművelő munkát.

A gyakorlati bevezetésre javasolt módszerek egyrésze technológiai útmutatást és gazdaságossági összehasonlítást is tartalmaz. A közös gazdaságok vezetői a helyi

adottságoknak megfelelően választják, illetve próbálhatják ki a számukra ígérteset.

A KÉNEZÉS EGYSZERŰ GYAKORLATA

A kétfedélű brosurája címe szerény: „A kénezés egyszerű gyakorlata”. A harminc oldalas könyvecske a szülő feloldozásánál, illetve a bor készítésénél és kezelésénél több száz éve szokásos kénezés jelentőségét ismerteti. A szerző ajánlása meggyőző: aki tisztá, jóítalú bort kíván értékesíteni, annak okszerűen kell alkalmazni a kénezt... Nos, ki nem akar jó bort nyerni?

A MEZŐGAZDASÁGI SZAKFILMEK KATALÓGUSA

A téli tanfolyamok, a mezőgazdasági szakokat az ékezzavú „pedagógusait” ajánlja a szakemberek figyelmébe a Földművelésügyi Minisztérium Tájékoztatói és Propaganda Osztálya. A szakfilmeket, A 120 oldalas kis könyv, a „Mezőgazdasági szakfilmek katalógusa”, mintegy 100 film, több dokumentumfilm adatait és rövid tartalmát ismerteti. Az oktatók válogathatnak a növénytermesztés, kertészet, növényvédelem, állattenyésztés, állategészségügy, gépesítés és más témájú filmekben, tíz esztendő legjobb alkotásaiban.

ERDŐ-MEZŐ VIRÁGAI

Dr. Jávorka Sándor és dr. Csapody Vera — negyedik, javított kiadásban megjelent — műve a magyar flóra színes kis atlaszát adja az olvasó kezébe, kiegészítve az **Északi-Kárpátok virágaival**. A könyv nemcsak a szakemberek számára készült, hanem bizonyára szívesen lapozgatja mindenki, aki szereti és megismerni is kívánja a természet zöldjét, üde virágait. Ezt szolgálja közzététel, könnyen áttekinthető rendszerezése is. Az ismertelt mintegy 300 virágos növény több mint egyharmadát 120 színes tábla is közelebb hozza az olvasóhoz.

A Hídépítő Vállalat hódmezővásárhelyi építészeti osztálya **vízvezelék- és csőszerelőket**. Jelentkezni lehet az építészeti osztály Hódmezővásárhely, Kinizsi u. 26. sz. alatti irodájában. S. 28007